

SANFE DEMELI

Sebennikela Watson Goodman

SANFE DEMELI

“Sanfe Demeli” sebenna ka ke sebenfuranin ye walisa mɔgɔ mana ta yɔrɔ o yɔrɔ, a be se ka a ta a yere kun. Ko kelen sebenna sebenfura o fura kan. O ko, Ala ka kuma yɔrɔ dow sebenna ka keɲe ni o ko kelen ye. O cogo la, Ala ka kuma be a yere jeya.

Ala ka kuma be bɔ sanfe, ka tilennenya nege di, i n’a fɔ kɔngɔ ni minnɔgɔ. Ni mɔgɔ dɔ be nimisi k’a ka jurumu bila, ka da Matigi Yesu Krisita la ko a ye Kisibaa ye, ni a dusukun beɛ ye, Ala na A yere jira a la ka A ka jagali ni here bila o tigi dusukun na. O beɛ sera ne yere dusu la san 1937 la. Kabini o tuma la, ne jagalila nin jɛnɔgɔnya la, ne ni Matigi cɛ. N b’i deli sisan, ko n’i ma i yere di Matigi ma folɔ, i k’a ke bi yere! –Watson Goodman

Ala ka Kuma sebennen min be wele Bible Senuma. Layidu kɔrɔ ni Layidu Kura don Alliance Biblique au Mali, Bamako. La sainte Bible en Bambara dans une nouvelle orthographe © 1996.

Ala ye an kanu cogo min na, a ye o jira nin de fe, ka an jurumuto to, Krisita sara an ye. –Romekaw 5.8

Temenkan seli surunyalen, Yesu y'a don ko a ka waati sera ka bo nin dije la ka taa a Fa fe. Ayiwa, a yere ka mogo minnu be dije la, a tun ye minnu kanu, a ye olu kanu fo a laban. –Yuhana 13.1

“Kanuya si te yen min ka bon ka temen nin kan ko, mogo ka a ni di a teriw koson.” –Yuhana 15.13

Ani Yesu Krisita, Seere Tilennen, suw la kununnen folo, dugukolo kan masakew ka Masake, olu ka neema ni dususuma di aw ma. Min ye an

kanu ka an tila an ka jurumuw la ni a yere joli ye. –Jirali 1.5

Kanuya be nin de la: A te ko an ye Ala kanu mene, nka ale de ye an kanu ka a Denke ci ka na, a ka ke an ka jurumu juru sara ye.

–1 Yuhana 4.10

“K'a masoro Ala ye dije kanu haali, fo a ye a Denke kelenpe di, walisa mogo o mogo dara a Denke la, o kana halaki, nka o ka penamaya banbali soro.” –Yuhana 3.16

Matigi y'i jira an na ka koro, a ko: “Israel, ne be i kanu ni kanuya banbali ye. O de koson, ne ye ne ka numaya to i fe.” –Jeremi 31.3

Ala jɛsiran gundo ka bon kɔsɛbɛ, sɔsɔli tɛ o la. Ala farikoloma y'i jira. Jo dira a ma Ni Senu fɛ. Mɛlɛkɛw y'a ye. Waajuli kɛra a ko la siyaw cɛma. Dannaya kɛra a la dijɛ la. A kɔrɔtara ka taa nɔɔrɔ la.

–1 Timote 3.16

Fɔlɔfɔlɔ, sani dijɛ ka da, min bɛ wele Kuma, o tun bɛ yen. O Kuma tun bɛ Ala da fɛ, o Kuma tun ye Ala de ye. O Kuma kɛra mɔgɔ ye ka sigi an cɛma. An y'a nɔɔrɔ lajɛ, ... a falɛn bɛ nɛɛma ni tiɛ la.

–Yuhana 1.1, 14

O kow bɛɛ kɛra ten walisa Matigi tun ye min fɔ kira dɔ da la, o ka

dafa, ko: “A filɛ, npogotigi cɛ dɔnbali na kɔnɔ ta ka denke bange, o tɔgɔ na da ko Emanuel,” o kɔrɔ ko Ala bɛ an cɛma. –Matiyu 1.22, 23

“Ne ni ne Fa ye kelen de ye.”

–Yuhana 10.30

Yesu y'a jaabi ko: “Filipe, bi ma ne ni aw bila jɔgɔn fɛ, halibi i ma ne dɔn wa? Min jɛ dara ne kan, o jɛ dara ne Fa kan. I dun b'a fɔ cogo di ko ne ka ne Fa jira aw la? I ma da a la ko ne bɛ ne Fa la, ko ne Fa bɛ ne la wa? Ne bɛ kuma minnu fɔ aw ye, ne tɛ olu fɔ ne yɛrɛ ma, nka ne Fa min bɛ ne la, o de bɛ a ka kɛwalew kɛ.” –Yuhana 14.9, 10

Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ko Yesu ye Ala Denke ye, Ala tolen be o la, o fana tolen be Ala la. -1 Yuhana 4.15

Meleke y'a jaabi ko: "Ni Senu be na i kan, Ala Korɔtalenba ka sebaaya na biri i kun na. O de kosɔn i bɛna den senuma min bange, o na wele Ala Denke." -Luka 1.35

K'a masɔrɔ den bangeran ye. Denke dira an ma. Kuntigiya na da a kaman na. A tɔgɔ na da ko: "Kabako, Jɛ Jirabaa, Sebaayatigi Ala, Badaa Fa, Here Kuntigi."

-Esayi 9.5

Ka a to o kuma la, sankaba manamanato do nana u datugu. Ku-

makan do bɔra o sankaba la ko: "Nin ye ne Denke kanulen ye, a ko ka di ne ye haali. A' ye a lamɛn."

-Matiyu 17.5

Yesu y'a men k'u ye o fiyento korɔgen. Yesu y'a kunben k'a fɔ a ye ko: "I dara Mɔgɔ Denke la wa?" A y'a jaabi ko: "Jɔni don, Matigi, walisa ne ka da a la?" Yesu y'a fɔ a ye ko: "I jɛ be min na, ni a be kuma i fe, o [Ala Denke] don."

-Yuhana 9.35-37

Alaya ka dafalɛnya farisogoma sigilen be ale [Krisita Yesu] la.

-Kolosekaw 2.9

Yesu b'a yere ko fo an ye

Yesu ye u jaabi ko: “Aw ye dugu-
ma taw ye, ne kɔni ye sanfe ta ye.
Aw ye nin diɲe taw ye, nka ne te
nin diɲe ta ye.” Yesu ye u jaabi ko:
“Tiɲe tiɲe la ne b'a fo aw ye ko:
Sani Ibrahim ka bange, o y'a sɔrɔ
ne be yen.” –Yuhana 8.23, 58

Yesu y'a fo u ye ko: “Ne de ye ɲe-
namaya dumunifen ye. Mɔgo min
nana ne ma, kɔngɔ tena o mine fe-
wu. Min dara ne la, minnɔgo tena
o mine abada.” –Yuhana 6.35

“Ka ne to diɲe la, ne ye diɲe ka
kene de ye.” –Yuhana 9.5

Yesu y'a fo ko kura ko: “Tiɲe ti-
ɲe la ne b'a fo aw ye ko: Ne ye sa-
gabon da ye.” –Yuhana 10.7

Yesu y'a fo a ye ko: “Ne de ye su
kununni ni ɲenamaya ye. Min da-
ra ne la, hali ni o sara, a na ɲena-
maya.” –Yuhana 11.25

“Aw be ne wele Karamɔgo ani
Matigi, aw ye tiɲe fo, katuguni ne
y'o ye.” –Yuhana 13.13

Yesu y'a jaabi ko: “Ne de ye sira
ye, ani tiɲe, ani ɲenamaya. Mɔgo
si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne
fe.” –Yuhana 14.6

O kɔ Yesu y'a fɔ ko mɔgɔw k'u sigi bin kan. A ye o nbuurukun duuru ni jɛgɛ fila ta, k'a jɛ kɔrɔta san fɛ ka barika da Ala ye. O kɛlen, a ye o nbuurukunw karikari k'u di a ka kalandenw ma, olu y'u di jama ma. U bɛɛ ye dumuni kɛ k'u fa. Dumuni kunkurun minnu tora, kalandenw ye olu cɛ ka segi tan ni fila fa. O dumunikɛlaw tun ye cɛ waa duuru jɔgɔn ye, musow ni denmisɛnw sen t'o la.

–Matiyu 14.19-21

Yesu tilalen kɔ kuma la, a y'a fɔ Simɔn ye ko: “I ka kurun madon dun na, ka aw ka jɔw fili ji la ka

mɔnni kɛ.” Simɔn y'a jaabi ko: “Karamɔgɔ, an sira baara la, an ma foyi mine, nka i ka kuma kɔsɔn, ne na jɔw fili ji la.” O kɛlen kɔ u fɛ, u ye jɛgɛ caman mine, fo u ka jɔw binna tigeli la. –Luka 5.4-6

Fiyɛntɔ fila sigilen tun bɛ sira da la. U y'a mɛn ko Yesu be tɛmɛn, u pɛrɛnna ko: “Matigi, Dawuda Bɔnsɔn, makari an na!” Yesu... ko: “Aw b'a fɛ ne ka mun de kɛ aw ye?” U ko: “Matigi, an jɛw ka yeli kɛ.” U hinɛ donna Yesu la, a magara u jɛw la, o yɔrɔnin bɛɛ u ye yeli kɛ. U tugura Yesu nɔfɛ.

–Matiyu 20.30, 32-34

6 Yesu Krisita ye Dabaa ani Matigi ye

K'a masoro ale [Krisita] de la fen bee dara, sankolola fenw ani dugukolo kan fenw, fen yetaw ni fen yebaliw, masayaw ni matigiyaw ni kuntigiyaw ani fangaw. U bee dara a fe ani a ye. –Kolosekaw 1.16

Fen bee dara ale de fe. Fen o fen dara, o si ma da ni ale no te. Yuhana 1.3

...Nenkunw bee ka jo a la ko Yesu Krisita ye Matigi ye. O na noro da Fa Ala kan. –Filipekaw 2.11

Ala...kumana an fe nin laban donw na a Denke da la. Ala ye o

sigi ka ke fen bee ciyentala ye. A ye dijew da fana o barika la.

–Heburuw 1.1, 2

“O de y'a to Israel bee k'a don k'a jeya ko aw ye nin Yesu min gengen jiri la, Ala ye o ke Matigi ni Krisita ye.” –Kewalew 2.36

Nin de y'a to Krisita sara ka jenamaya ko kura, walisa a ka ke mogo salenw ni mogo jenamaw bee Matigi ye. –Romekaw 14.9

Ala ye kantigi ye. Ale de ye aw wele ka ke a Denke an Matigi Yesu Krisita jengonw ye.

–1 Korentekaw 1.9

Yesu Krisita ye mɔgɔ bɛɛ ka Kiritigɛla de ye

7

E kɔni, mun y'a to i bɛ i balima jalaki? E fana, mun y'a to i bɛ i balima mafijɛya? An bɛɛ na jɔ Ala ka kiritigɛ yɔrɔ la.

–Romɛkaw 14.10

...Krisita Yesu...bena kiri tige mɔgɔ jɛnamaw ni suw kan,... Krisita nali ni a ka masaya kosɔn.

–2 Timote 4.1

“Mɔgɔ Denke mana na ni a nɔrɔ ni a ka mɛlɛkɛw bɛɛ ye, a na sigi a ka masasigilan nɔrɔma kan. Siyaw bɛɛ na lajɛ a jɛ kɔrɔ. A na u fara ka bɔ jɔgɔn na, i ko bagan-genna bɛ a ka sagaw ni a ka baw

fara ka u bɔ jɔgɔn na cogo min na.”

–Matiyu 25.31, 32

“Fa Ala tɛ kiri tige mɔgɔ si kan, nka a ye kiri ko bɛɛ di a Denke ma.”

–Yuhana 5.22

O na jira ni Ala bɛ mɔgɔw ka ko dogolenw kiri tige Krisita Yesu bolo don min na ka kɛjɛ ni ne ka Kibaru Duman fɔlen ye.

–Romɛkaw 2.16

“Yesu y'a fɔ an ye ko an ka mɔgɔw waaju k'a jira u la k'a jɛya ko Ala ye min sigi ka kɛ jɛnamaw ni suw kiritigɛla ye, o ye ale de ye.”

–Kɛwalew 10.42

8 Kunmaboli be soro Yesu Krisita kelenpe de fe

“Ne de ye da ye. Ni min donna ne fe, o na kisi. A na don ka bo ka dumunike yoro soro.” –Yuhana 10.9

Yesu y’a jaabi ko: “Ne de ye sira ye, ani tije, ani jenamaya. Mogo si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne fe.” –Yuhana 14.6

“O de y’a to ne y’a fo aw ye ko, aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la. Owo, ni aw ma da a la ko: ‘Ne ye ale de ye’, aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la.” –Yuhana 8.24

O de koson fana, minnu be gere Ala la ale [Yesu] bolo, a be se ka olu kisi fo a laban, k’a masoro a jename don badaa-badaa ka delili ke u ye. –Heburuw 7.25

A dafalen ko, a kera badaa kisili dabobaa ye a kan minebaaw bee ye. –Heburuw 5.9

Faranfasi si te, mogow bee ye jurumu ke, u bee desera Ala noro la. Jo be di u ma gansan Ala ka neema barika la, Krisita Yesu ka kunmaboli fe. –Romekaw 3.23, 24

“Kisili te soro do were si la Yesu ko, katuguni an ka kan ka kisi togo min fe, o do were ma di mogow ma sankolo jukoro ale togo ko.”

–Kewalew 4.12

Ala ma a latige ko an ka diminya soro, fo kisili, an Matigi Yesu Krisita barika la. –1 Tesalonikekaw 5.9

Kunmaboli be soro Yesu Krisita kelenpe de fe 9

Nka Ala de barika la aw be Krisita Yesu la. Ala ye Yesu ke an ka hakilitigiya ni an ka tilennenya ye. An be saniyali ni kunmaboli fana soro ale la. -1 Korontekaw 1.30

Yesu Krisita ye a yere di an koson, walisa a ka an kunmabo ko juguw bee ma, ka mogo dow saniya ka u ke a yere kelenpe taw ye, u jialen kewale pumanw bee keli la.

-Tite 2.14

A' ye barika da Fa Ala ye ni jagali ye, ale min ye se di aw ma ka aw niyoro soro a ka mogo senu-maw ka ciyen na keneyeelen na. A ye an tila ka bo dibi fanga la ka an

ladon a Denke kanulen ka masaya la. An ye kunmaboli soro ale de la, jurumuw yafa koni.

-Kolosekaw 1.12-14

U be donkili kura da ko: "E de ka kan ni o kitabu mineli ye ka a taamashyew wuli, katuguni i fagara, i ye mogo dow kunmabo Ala ye ni i joli ye, ka bo bansonw bee ni kanw bee ni mogow bee ani siyaw bee la."

-Jirali 5.9

... Taama kanuya la, i ko Krisita fana ye an kanu ka a yere di an koson ka ke sonni fen ni saraka ye Ala ye, suma diyalan puman.

-Efesekaw 5.2

Yafali be soro Krisita joli la

Janko jo dilen ko an ma Yesu joli barika la, an na kisi Ala ka dimin-ya ma ale barika la.

–Romekaw 5.9

“Sabu nin ye ne joli ye, Ala ka layidu sigili joli. A bonna mogo caman ka jurumuw yafa kama.”

–Matiyu 26.28

K'a masoro aw b'a don ko aw ma kunmabo ni fen tolitaw ye, i ko wari ni sanu, ka bo aw taama cogo fufafu la, aw kalanna o min na aw fawfe. Nka aw kunmabora ni Krisita joli ye, o ka fisa fen bee ye. Ale kera i ko sagaden, no si t'a la, nogo yoro t'a la.

–1 Piere 1.18, 19

Nka ni an be taama kene la, i ko Ala yere be kene la cogo min na, an ye jengonw ye, a Denke Yesu joli be an saniya jurumuw bee ma.

–1 Yuhana 1.7

Nka Krisita joli be saniyali ke ka temen o kan kosebe! A y'a yere di Ala ma saraka fipentan ye, badaa Ni barika la. Ale joli na an dusukunw saniya kewale salenw ma, walisa an ka baara ke Ala jenama ye.

–Heburuw 9.14

An be jagali kosebe Ala la an Matigi Yesu Krisita barika la, o min ye an ni Ala ce ben sisan.

–Romekaw 5.11

Aw kisilen be nɛema de barika la dannaya fe, o ma bo aw yerew la de, Ala ka nilifen don. O te kewalew no ye, walisa mogo si kana a yere bonya. —Efesekaw 2.8, 9

Jo dira an ma dannaya barika la. O de koson here donna an ni Ala ce an Matigi Yesu Krisita barika la. —Romekaw 5.1

K'a masoro Krisita Yesu la, bolokoli wo, bolokobaliya wo, nafa te o si la. Dannaya min be baara ke kanuya barika la, nafa be o de la. —Galasikaw 5.6

“Da Matigi Yesu la, i na kisi....”
—Kewalew 16.31

K'a masoro min banga Ala fe, o be se soro dije kan. Se min be soro dije kan, o ye nin de ye, an ka dannaya. —1 Yuhana 5.4

U y'a jininka ko: “An ka kan ka mun ke walisa ka Ala sago ke? Yesu ye u jaabi ko: “Ala sago ye nin de ye, ko Ala ye min ci, aw ka da o la.” —Yuhana 6.28, 29

Nka nin kow sebenna walisa aw ka da a la ko Yesu ye Krisita ye, Ala Denke, ani walisa aw ka jenamaya soro ale togo la o dannaya fe. —Yuhana 20.31

An Matigi Yesu Krisita Fa Ala ka tanu, o min ye makari Fa ni dusu saaloli bæ tigi Ala ye.

–2 Kɔrentekaw 1.3

Ala were jumen be tilenbaliya kow yafa ka jine a ka mɔgɔw to tolenw ka jurumu kɔ, i ko e? Matigi diminnen tena to badaa k'a masɔrɔ makari ka di a ye haali.

–Mise 7.18

K'a masɔrɔ i ka jumaya yelenna fo sankolo la, i ka kantigiya sera fo sankabaw ma. –Zaburuw 108.5

Matigi ka makariba kosɔn, an ma halaki ka ban, a ma a ka hine-

ba mabɔ an na fewu. Olu be kura-ya sɔgɔma o sɔgɔma. A ka kantigiya te ban abada.

–Jeremi ka majumatɔkan 3.22, 23

A be makari min ke a jesiranbaaw la, o ka bon, o be sankolo ni dugukolo ce janya bɔ. Nka Matigi ka jumaya be to a jesiranbaaw kan, tuma bæ ni waati bæ la. A ka tilennenya be to u denw ta denw kan. –Zaburuw 103.11, 17

An yerew ye kewale juman minnu ke, olu nɔ te de, a yere ka makari nɔ don, o kera bange ko kura koli ani Ni Senu ka kurayali fe.

–Tite 3.5

Ayiwa Matigi ko: “Aw ka na, an ka jɔgɔn faamu. Hali ni aw ka jurumuw bilenna kosebe, u na jeya i ko neje. Hali ni u bilenna fo ka fin, u na jeya i ko sagasi jeman.”

–Esayi 1.18

Yesu ye o ye minke, a diminna. A y’a fo a ka kalandenw ye ko: “A’y’a to denmisenw ka na ne ma, aw kana u bali, katuguni Ala ka masaya ye olu bɔjɔgɔnkow de ta ye.”

–Marka 10.14

Ni Senu ni kɔjɔmuso b’a fo ko: “Na!” Min b’a men, o k’a fo fana ko: “Na!” Minnɔgɔ be min na, o ka

na. Min b’a fe, o ka jɛnamaya ji min gansan.

–Jirali 22.17

Minnɔgɔtɔw, aw beɛ ka na ji boyi da la. Wari te minnu fe, a’ ye na sanni ke ka dumuni ke. A’ ye na diwen ni nɔnɔ san ni wari te, sɔngɔ t’a la.

–Esayi 55.1

Seli laban don na, seli donba kɔni, Yesu y’i jo jama cema ka perɛn ko: “Minnɔgɔ be min na, o ka na ne ma k’i min.”

–Yuhana 7.37

“A’ ye na ne ma, aw minnu beɛ sɛgennen be, ni aw doninen be, ne na lafiya di aw ma.”

–Matiyu 11.28

Ala denw ni Sitane denw bɛ dɔn ka bɔ jɔgɔn na nin de la: Min tɛ to ka tilennenya kow kɛ, o ma bɔ Ala la, ani min tɛ a balima kanu fana.

–1 Yuhana 3.10

Ala Ni Senu bɛ minnu jɛmine, o-lu bɛɛ ye Ala denw ye. Aw ye Ni min sɔrɔ, o tɛ jɔnya ni ye, fo aw ka siran tun, nka aw ye denya Ni sɔrɔ. O de barika la, an bɛ pɛren ko: “Aba, an Fa!”

–Romɛkaw 8.14, 15

Walisa aw ka kɛ jalakibali jɛlenw ye, Ala den jalakibaliw, mɔgɔ tulo

jɛlenw cɛma, k’a sɔrɔ aw bɛ yeelen bɔ u cɛma i ko lanpa bɛ yeelen bɔ dijɛ la cogo min na.

–Filipekaw 2.15

O de kosɔn Matigi ko: “A’ ye bɔ u cɛma ka fara u la. Aw kana maga fɛn saniyabali si la. Ni aw ye o kɛ, ne na sɔn aw ma. Ne na kɛ aw fa ye, aw na kɛ ne denkɛw ni ne denmusow ye. Matigi Sebaaya-bɛɛtigi ye o fɔ.”

–2 Kɔrentekaw 6.17, 18

O bɛɛ n’a ta, minnu sɔnna a ma ka da a la, a ye fanga di olu bɛɛ ma ka kɛ Ala denw ye. –Yuhana 1.12

Farisogo ka kewalew jirala, olu file: jatoya, nɔgolenya, kakalaya, boli batoli, subaaya, juguya, sɔsɔli, kele, keleya, diminya, bila ɲɔgɔn na kow, farali, kan tilali, koniya, dɔlɔtɔya ni ko kolonya ani olu bɔɲɔgɔnkow. Ne be aw lasomi i ko ne tun y'a fo aw ye ka ban cogo min na ko minnu be o kow ke, olu tena don Ala ka masaya la fewu.

—Galasikaw 5.19-21

Ni diwen ɲe bilennen be kanga jifilen kɔnɔ, ni a be furufuru tuma min na, i kana a file. A laban na, a be mɔgɔ cin i ko sa, ka sɔgoli ke i ko sa jugu. —Ntalenw 23.31, 32

An ka taama sebeya la i ko tilefe-la cogo. An ka an yerew tanga juguya ni dɔlɔtɔya ni jatoya ni kakalaya ni kelew ni keleya ma. Aw ka Matigi Yesu Krisita don aw kan na i ko dulɔki. Aw kana aw farisogo nege kow ɲesigi.

—Romɛkaw 13.13, 14

Mɔgɔ minnu be soli ka wuli ka taa minnifen farinma min ka men u ɲe na su fe ka u ɲenamini, bɔne be olu ye. —Esayi 5.11

Dolo ye mafɲeya fen ye, minnifen farinma be balawu lawuli, mɔgɔ o mɔgɔ be a caman min, o ye hakilintan ye. —Ntalenw 20.1

Yesu y'a jaabi ko: "I ka i Matigi Ala kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ani i ni bɛɛ ni i hakili bɛɛ. O ye ci fɔlen fɔɓfɔɓ ni ciw bɛɛ la belebele de ye. A filanan bɔlen bɛ o fɛ ko, i ka i mɔgɔ jɔgɔn kanu i ko i yere."

-Matiyu 22:37-39

Yesu taatɔ sira fɛ, cɛ dɔ bolila ka i jɔngiri a kɔrɔ, k'a jininka ko: "Karamɔgɔ juman, ne ka kan ka mun ke walisa ne ka jɛnamaya banbali sɔrɔ?" Yesu y'a fɔ a ye ko: "Mun na i bɛ ne wele juman? Juman si tɛ, Ala kelen kɔ. I bɛ ci fɔlenw dɔn ko: 'I kana mɔgɔ faga. I kana jatɔya ke. I kana sonyali ke.

I kana nkalon da i mɔgɔ jɔgɔn na. I kana mɔgɔ si tɔjɔ. I ka i fa ni i ba bonya.'" O cɛ ko: "Karamɔgɔ, ne ye o ci fɔlenw bɛɛ mara kabini ne denmisɛnma." Yesu y'a mafilɛ ni kanuya ye k'a fɔ a ye ko: "Fɛn kelen b'i jɛ. Taa i bolofɛnw bɛɛ feere ka o wari di faantanw ma. O tuma la, i na nafoloba sɔrɔ sankolo la. O kɔ, na tugu ne la." O cɛ jɛ kumuna o kuma kosɔn. A jɛnasisilen taara k'a masɔrɔ nafoloba tun b'a fɛ.

-Marka 10:17-22

Sira dɔ tilennen bɛ mɔgɔ jɛ na, nka o laban ye saya sira ye.

-Ntalenw 16:25

Aw kana aw yerew lafili. Məgə te yele bə Ala ma. Məgə mana fen o fen dan, a be o de suman tige.

–Galasikaw 6.7

Denmisenw, məgə si kana aw lafili. Min be to ka tilennenyə kow ke, o tilennen be i ko Krisita yerew tilennen be cogo min na. Min be to ka jurumu ke, o bəra Sitane de la, katuguni Sitane be jurumu ke kabini fəlfəle. –1 Yuhana 3.7, 8

Aw m'a dən ko kojugukelaw tena Ala ka masaya sərə wa? Aw kana aw yerew lafili. Kakalaw wo, bolisonnaw wo, jatəw wo, cejəgən jininaw wo, sonyalikelaw wo, wasa-

baliw wo, dəlotəw wo, nenilikelaw wo, binkannikelaw wo, olu si tena Ala ka masaya sərə.

–1 Kərəntekaw 6.9, 10

Aw kana to məgəw ka aw lafili ni kuma fu ye, k'a masərə o kow de b'a to Ala ka diminya be se kan bilali denw ma. –Efesekaw 5.6

Aw ka ke Ala ka kuma kebaaw ye, aw kana ke a menbaaw ye dərən, ka aw yerew lafili. –Yakuba 1.22

“Məgə caman bəna na ne təgə la k'a fə ko u yerew ye Krisita de ye. U na məgə caman lafili.”

–Matiyu 24.5

Jurumu donna diɛ la mɔgɔ ke-
len barika la, saya fana donna ju-
rumu barika la. Saya sera Hada-
madenw beɛ ma ten, k'a masɔrɔ u
beɛ ye jurumu ke. –Romekaw 5.12

Nege dun mana kɔnɔ ta, a be juru-
mu bange. Ni jurumu kɔgɔra, a be
saya bange. –Yakuba 1.15

Farisogo kow miirili ye saya de
ye nka Ni Senu ko miirili ye penamaya
ni herɛ de ye: Farisogo kow
miirili ye Ala juguya ye, sabu a
kololen tɛ Ala ka sariya ye. A tɛ se
ka o ke fana. –Romekaw 8.6, 7

“Mɔgɔ min be jurumu ke, o de na
sa. Fa ka tilenbaliya doni tena da a

denke kan, denke ka tilenbaliya
doni tena da a fa kan. Mɔgɔ tilen-
nen ka tilennenya na jate a yerɛ
kun. Mɔgɔ jugu ka juguya na da a
yerɛ kun.” –Ezekiel 18.20

“ ‘ Nka an ka kan ka jagali ka an
penaje, k'a masɔrɔ i dɔgɔke min file
nin ye, o salen tun be, a penamaya-
ra. A tun tununna, a yera.’ ”
–Luka 15.32

Tilennenya be mɔgɔ penamaya,
nka mɔgɔ min be tugu ko jugu
nɔfɛ, o be taa saya la.
–Ntalenw 11.19

Jurumu sara ye saya ye.
–Romekaw 6:23

A kununni ka bo suw cema, o y'a jira ko Ala Denke don ka keje ni senuya Ni ye, ko sebaayaba b'a fe, Yesu Krisita an Matigi.

–Romekaw 1.4

O kumaw folen ko, a perenna ni kanba ye ko: “Lazare, bo kenema.” Su bora, a senw ni a bolow meleken tun don ni fini ye, kunnasiri tun be a jeda la. Yesu y'a fo u ye ko: “A' y'a foni, k'a bila ka taa.”

–Yuhana 11.43, 44

“Ne Fa be ne kanu, katuguni ne be ne ni di walisa k'a ta ko kura. Mogo si te ne ni mine ne la, nka ne

yerε b'a di. Se be ne ye ka ne ni di, se be ne ye ka a ta ko kura. O ci de fora ne ye ne Fa fe.”

–Yuhana 10.17, 18

A gerela u la k'a bolo da su talan kan, su tabaaw y'u jo. Yesu ko: “Kamalen, ne b'a fo i ye, wuli!” A wulila k'i sigi ka kuma damine.

–Luka 7.14, 15

“Ne jenama don, ne tun sara, a file, ne jenama be to badaabadaa. Saya ni Hadesi konnegew be ne bolo.”

–Jirali 1.18

An jugu min na ban fen bee ko, o ye saya de ye. –1 Korontekaw 15.26

Matigi ko,... ‘I kana batofen were si ke i fe ne ko.

‘I kana ja desenen si dila i yere ye, wala fen si bisigi, sankolola fen wo, dugukolo kan fen wo, dugukolo jukoro ji la fen wo. I kana i biri u koro, i kana baara ke u ye....

‘I kana Matigi i ka Ala togo fo fu, k’a masoro min be Matigi togo fo fu, Matigi tena o tigi jalakibali to.

‘I hakili to lafiye don na k’a saniya, i ko Matigi i ka Ala y’a fo i ye cogo min na. I ka baara ke tile woro kono ka i ka baara bee ke.

‘I ka i fa ni i ba bonya, i ko Matigi i ka Ala y’a fo i ye cogo min na....

‘I kana mogo faga.

‘I kana jatoya ke.

‘I kana sonyali ke.

‘I kana nkalon da i mogo jogon na.

‘I je kana bo i mogo jogon muso fe. I je kana bo i mogo jogon ka so fe, wala a ka foro, wala a ka jonke, wala a ka jonmuso, wala a ka misi, wala a ka fali fe. I je kana bo i mogo jogon ka fen si fe.’ ”

– Duteronome 5.7-21

“K’a masoro Ala new yelelen don ka mago file, a be mago senda kow bee kolosi. Dibi wala saya suma te yen ka ke tilenbaliya kebaaw dogo yoro ye.”
—Job 34.21, 22

“Mago do be se ka i dogo yoro do la ni ne te a ye wa? Yala ne te sankolo ni dugukolo fa wa?” Matigi ko ten.
—Jeremi 23.24

Ne na taa min ka mabo i la, ne na boli ka taa min, ni i te yen? Ni ne yelenna sankolo la, i be yen, ni ne ye ne da kaburu koro, a file, i be yen. Dibi te ye i je na, su be yeelen bo i ko tile, su ni kene ka kan i je na.
—Zaburuw 139.7, 8, 12

Matigi je be yoro bee ka mago juguw ni mago jumanw kolosi.
—Ntalenw 15:3

Dafen si dogolen te Ala ma. An ka kan ka an ka kojew fo min ye, fen bee lankolon don, u dayelelen be o je koro.
—Heburuw 4.13

“Fen si dogolen te min tena bo kene kan. Gundo si te ni a tena don.”
—Luka 8.17

A b’a fe u ka Ala jini, ni u moli keto be se ka a soro, hali k’a soro a yoro man jan an si la.
—Kewalew 17.27

22 Ala jɛsiranbaliw na tɔɔɔ sɔɔɔ abada

“Mɔgɔ Denke na a ka melekew ci. Fen o fen be mɔgɔ kunnatiɲe ani minnu be ko juguw ke, melekew na olu labɔ a ka masaya la. U na olu fili gantugu tasuma la, u na kasi k’u jinw jimi yen.”

–Matiyu 13.41, 42

Mɔgɔ juguw be taa lahara, ani siya minnu beɛ be jine Ala kɔ.

–Zaburuw 9.18

“Olu na taa tɔɔɔ banbali la, mɔgɔ tilennenw na taa jɛnamaya banbali la.”

–Matiyu 25.46

Nka sankolo ni dugukolo sisanlama maralen be halakili kama ni ta-

suma ye Ala ka o kuma kelen barika la. Kiri na tige Ala jɛsiranbaliw kan ka u halaki don min na, u maralen be o don kama.

–2 Piere 3.7

Olu ka tɔɔɔ na ke halakili banbali ye. U na gen ka bɔ Matigi ni a ka sebaaya nɔɔɔ kɔɔɔ a na tuma la.

–2 Tesalonikekaw 1.9

“Ni i bolo wala i sen be ke sababu ye ka jurumu lase i ma, a tige ka a fili. I sen kelen tigi wala i bolo kelen tigi ka don jɛnamaya la, o ka fisa i ma i sen fila tigi ni i bolo fila tigi fililen ye tasuma banbali la.”

–Matiyu 18.8

“K’a masoro a ye don do sigi, a na kiri tige diɲe bee kan ni tilen-
nenya ye a ka ce jɛnatomolen bolo.
A ye taamashyen jɛlen ke o la mɔ-
gow bee ye, katuguni a y’a lakunun
ka bo suw cema.” –Kewalew 17.31

O bee b’a jira ko Matigi be se ka
Ala jɛsiranbaaw tila koroboli la,
ka kojugukelaw mara kiri don jɛ
toro kama. –2 Piere 2.9

Ne ye suw bee ye, kunbabaw ni
dogomanninw, u jɛlen be masasi-
gilan jɛ korɔ. Kitabuɲ dayelela, ki-
tabu were dayelela, o ye jɛnamaya
kitabu ye. Kiri tigera suw kan ka
keɲe ni u ka kewalew ye.
–Jirali 20.12

Kanuya be dafa an fe nin de la,
walisa an ja ka geleya kiri tige don
na, katuguni ale be cogo min na,
an fana be diɲe la o cogo de la.

–1 Yuhana 4.17

A latigera ko mɔgow ka sa siɲe
kelenpe. O ko, kiri na tige.

–Heburuw 9.27

Katuguni wajibi don an bee ka jo
Krisita jɛ korɔ a ka kiri tige yoro
la, walisa mɔgow bee kelen-kelen ye
min ke k’a to farikolo la, ko juman
wo, ko jugu wo, a ka o sara soro.

–2 Korentekaw 5.10

O cogo la an bee kelen-kelen na an
yerew ka kojew jate Ala jɛ korɔ.

–Romekaw 14:12

Nka o hake ko ni Ala ka nilifen te cogo kelen na. Ni mogo kelen ka hake y'a to mogo caman sara, a jelen don ko Ala ka nɛɛma ni nilifen min be bo mogo kelen ka nɛɛma la, Yesu Krisita kɔni, olu jigin-na mogo caman kan ka caya ka temen o hake ko kan. –Romɛkaw 5.15

O de kosɔn, a te ke ka keje ni mogo sago ye wala a boli cogo. A be ke ka keje ni makarikela Ala sago ye. –Romɛkaw 9.16

“Ala be kuncɛbaaw keɛ, nka a be nɛɛma di yerɛmajiginlenw ma.”

–1 Piere 5.5

K'a masɔrɔ aw be an Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma dɔn, ko ale

tun ye fentigi ye, nka a y'a yere ke faantan ye aw kosɔn, walisa aw ka fentigiya a ka faantanya fe.

–2 Korɛntekaw 8.9

Hakew cayara yɔrɔ min na, Ala ka nɛɛma cayara yen ka temen o kan kosebe, walisa jurumu ye kuntigiya ke saya barika la cogo min na, o cogo la Ala ka nɛɛma ka kuntigiya ke tilennenya barika la jɛnamaya banbali kama, Yesu Krisita an Matigi barika la.

–Romɛkaw 5.20b, 21

Cidenw tun be seereya ke Matigi Yesu kununni ko la ni sebaayaba ye. Nɛɛmaba tun be u beɛ kan.

–Kewalew 4.33

“Ne b’a fɔ aw ye ko ayi dere, nka ni aw ma nimisa aw ka jurumuw la, aw bee na halaki ten.”

–Luka 13.3

A tun be welewele da ko: “A’ ye nimisa aw ka jurumuw la, katuguni sankolo masaya surunyara.”

–Matiyu 3.2

Piere y’a fɔ u ye ko: “A’ ye nimisa aw ka jurumuw la, aw bee kelen-kelen ka batise Yesu Krisita tɔgɔ la, walisa aw ka jurumuw yafa sɔrɔ. Ala na Ni Senu di aw ma. O de y’a to a’ ye nimisa aw ka jurumuw la ka segin Ala ma walisa aw ka jurumuw ka jɔsi ka bo yen,

walisa Matigi ka dususuma waati di aw ma.” –Kewalew 2.38; 3.19, 20

“Aw ye sariya tije ko minnu ke ka aw yerew jalaki, a’ ye olu fili yɔrɔ jan.”

–Ezekiel 18.31

Mɔgɔ min be a ka hakew dogo, o ka ketaw te je, nka min be i jɔ u la ka u dabila, makari na ke o la.

–Ntalenw 28.13

K’a masɔrɔ jenasisi min be ben Ala sago ma, o de b’a to mɔgɔ be kɔsegin k’a cogo yelema ka kisili sɔrɔ, a te nimisa o la, nka dije ka jenasisi be na ni saya ye.

–2 Kɔrentekaw 7.10

“Ni mɔgɔ jugu yeɛmana ka a ka jurumu dabila, ni a ye ne ka ko latigelenw sira taama ka tiɲe fɔ ka tilennenya kow ke, siga t’a la a ɲenama na to, a tena sa.”

–Ezekiel 18.21

Mɔgɔ jugu ka a ka sira jugu bila, mɔgɔ tilenbali ka a ka miirili juguw bila. A ka kɔsegin Matigi, an ka Ala ma, o na makari a la, k’a masɔrɔ ale be yafali ke ka caya. –Esayi 55.7

“Ko waajuli na ke a tɔgɔ la siyaw beɛ cɛma k’a damine Jerusalem, ko mɔgɔw ka nimisa u ka jurumuw la walisa u ka jurumu yafa sɔrɔ.”

–Luka 24.47

“Balimaw, aw k’a don ko jurumuw yafa ko be fɔ aw ye Yesu la. Ala y’a kɔrɔta k’a sigi a kinin fe ka a ke Masake ni Kisibaa ye, walisa Israel ka se ka nimisa ka jurumuw yafa sɔrɔ.”

–Kewalew 13.38; 5.31

“Ne jɔlen file da la ka da kɔnkɔn. Ni mɔgɔ do ye ne kan men ka da yeɛ ne ye, ne na don o yɔrɔ ka dumuni ke o fe, a na dumuni ke ne fe.”

–Jirali 3.20

Yesu ye o mɔgɔw ka dannaya ye minke, a y’a fɔ ce fanfilasalen ye ko: “Ne denke, i ka jurumuw yafara i ma.”

–Marka 2.5

Ala ka neema y'i jira mɔgɔw beɛ kisili kosɔn. O neema be an kalan ko an ka ban Ala ɲesiranbaliya ni nin diɲe nege juguw ma, ka taama nin waati la ni hakili sigilen ni tilennenya ni Ala ɲesiran ye.

–Tite 2.11, 12

A' ye miiri sanfe fenw na, aw kana miiri dugukolo kan fenw na.

–Kolosekaw 3.2

Aw kana diɲe kanu, aw kana diɲe kɔnɔ fenw kanu. Ni mɔgɔ do be diɲe kanu, Fa Ala kanuya te o tigi kɔnɔ fewu. Katuguni fen minnu

beɛ be diɲe la, farisogo nege, ɲe nege, ani diɲe ka yerejiranciya, olu si te bo Fa Ala la, u be bo diɲe de la.

–1 Yuhana 2.15, 16

Aw ni dibi la kewale nafantanw kana je, nka aw ka u kɔrɔfo yere.

–Efesekaw 5.11

Jatɔw! Aw m'a don ko diɲe teriya ye Ala juguya de ye wa? Min b'a fe ka ke diɲe teri ye, o be a yere ke Ala jugu de ye. –Yakuba 4.4

“Aw ka aw ko ka aw saniya. Aw ka aw ka kewale juguw bo ne ɲe kɔrɔ ka ko jugu keli dabila.” –Esayi 1.16

Bange ko kura

“Ne na dusukun kura di aw ma ka ni kura don aw la. Dusukun gelen min be aw konɔ i ko kabakurun, ne na o bo yen ka dusukun numan di aw ma.” –Ezekiel 36.26

Aw y’a don ko Krisita tilennen don, o de kosɔn, aw ka kan k’a don ko mɔgo o mɔgo be tilennenya kow ke, o banger a ale de fe. An y’a don ko mɔgo o mɔgo banger Ala fe, o si te to ka jurumu ke, katuguni Ala Denke be o mara, Sitane te maga a la. –1 Yuhana 2.29; 5.18

Aw bilara aw dan na ka ke Ala ka senumaw ye, aw jatera tilennenw

ye Matigi Yesu Krisita togo la ani an ka Ala Ni barika la.

–1 Korintekaw 6.11

Yesu y’a jaabi ko: “Tije tije la ne b’a fo i ye ko: Ni mɔgo ma bange ko kura, a te se ka Ala ka masaya ye.” –Yuhana 3.3

O de y’a to ni mɔgo do be Krisita la, a kera dafen kura ye. Fen korow temenna. A file, fen bee kera kura ye. –2 Korintekaw 5.17

K’a masoro aw banger ko kura, nka o ma ke ni si tolita ye, fo si tolibali, Ala ka kuma jenama bembali barika la. –1 Piere 1.23

Saya Jurumu ta fan fe, kununni ka ɲenamaya Krisita la

29

A ye an lakunun ɲɔɔn fe fana ka an sigi ɲɔɔn fe sankolo yɔrɔw la Krisita Yesu la. –Efesekaw 2.6

Krisita yere ye an ka jurumuw ta a farikolo la gengenjiri kan, walisa an ka ke salenw ye jurumu ta fan fe, ka ɲenamaya tilennenya kama. Aw keneyara a gosili nɔw fe.

–1 Pierɛ 2.24

Ayiwa ni aw ni Krisita kununna ɲɔɔn fe, aw ka to ka sanfe fenw jini, Krisita sigilen be Ala kinin fe yen. A' ye miiri sanfe fenw na, aw kana miiri dugukolo kan fenw na. Aw sara, aw ka ɲenamaya ni Krisita dogolen be ɲɔɔn fe Ala fe.

Krisita ye aw ka ɲenamaya ye. Ni a y'i jira tuma min na, aw ni ale na jira ɲɔɔn fe nɔɔrɔ la.

–Kolosekaw 3.1-4

Minnu ye Krisita Yesu taw ye, o-lu ye farisogo ni a negela kow ni a sagola kow gengen jiri la ka u faga. An ɲenama don Ni Senu barika la, o de kosɔn an ka taama Ni Senu barika la. –Galasikaw 5.24, 25

An minnu sara jurumu ta fan fe, an na to ka jurumu ke cogo di? O cogo la aw fana ka aw yerew jate suw ye jurumu ta fan fe, ka aw jate ɲenamaw ye Ala ta fan fe Krisita Yesu la. –Romɛkaw 6.2, 11

Min ye danni ke a farisogo ye, o na tolilenya sɔrɔ ka bɔ farisogo la. Min ye danni ke Ni Senu ye, o na jenamaya banbali suman tige ka bɔ Ni Senu fe. –Galasikaw 6:8

“Musa ye nsiranegɛ sa kɔrɔta jiri la kungokolon kɔnɔ cogo min na, wajibi don Mɔgɔ Denke ka kɔrɔta ten de, walisa mɔgɔ o mɔgɔ dara a la, o ka jenamaya banbali sɔrɔ.”
–Yuhana 3.14, 15

“Jenamaya banbali ye nin de ye ko, u be e don ko i ye Ala sebe kelenpe ye, ka Yesu Krisita don, i ye o min ci.”
–Yuhana 17.3

Min dara a Denke la, jenamaya banbali be o tigi fe. Min te son ka

Denke kan mine, o tena jenamaya sɔrɔ, nka Ala ka diminya tolen be o kan.
–Yuhana 3:36

Ala ka nilifen ye jenamaya banbali de ye Yesu Krisita an Matigi la.
–Romɛkaw 6.23

“Tipe tipe la ne b’a fo aw ye ko: Min ye ne ka kumaw lamɛn ka da ne cibaa la, jenamaya banbali be o tigi fe. O sen te kiri la, nka a bɔra saya la ka don jenamaya la.”
–Yuhana 5.24

An Kisibaa Krisita Yesu ye o neema jira sisan, katuguni ale de ye saya barika ban, ka jenamaya ni tolibaliya jira kene kan Kibaru Duman fe.
–2 Timote 1.10

32 Krisita min be sigi i kono, o be jagali di

“Nka sisan, ne be taa i fe, ne be nin kow fo ka ne to dije la folo, walisa ne ka jagali dafalen ka soru u kono.”
–Yuhana 17.13

K’a masoro Ala ka masaya te dumuni ni minni ko ye, fo tilennenya ni dususuma ni jagali Ni Senu barika la.
–Romekaw 14.17

“Aw jagalilen na ji bo kisili kolonw kono.”
–Esayi 12.3

Ne ni Krisita gengenna jiri la ngon fe. Ne jenama don, ne yere te mene, Krisita de be jenamaya ne kono. Ne be jenamaya min na sisan, ne be taama o la Ala Denke

dannaya barika la. Ale de ye ne kanu k’a yere di ne koson.

–Galasikaw 2.20

“Ne ye o kow fo aw ye walisa ne ka jagali ka ke aw kono, ani aw ka jagali ka dafa.”
–Yuhana 15.11

I na jenamaya sira jira ne la. Ne falen be jagali la i je koro, nison-diya kow be i kinin fe badaa.

–Zaburuw 16.11

Aw ma ale ye folo, o bee n’a ta aw b’a kanu. Hali ni aw new t’a la sisan, aw dalen be a la. O de koson aw be jagali ni jagaliba noroma ye, o dan te se ka fo.
–1 Piere 1.8

“Nka ni aw ma Matigi kan mine, ni aw jengena ka mabo a ka ci folen la, Matigi bolo na aw kele i ko a ye aw benbaw kele cogo min na.” –1 Samuel 12.15

Aw be aw yerew don min bolo ka ke o ka jon ye ka o kan mine, aw be min kan mine, aw m'a don ko aw ye o tigi ka jon ye wa? Ni jurumu ka jonya don, o laban ye saya ye. Ni kan mineli ta don, o laban ye ti-lennenya de ye. –Romekaw 6.16

Ka lafiya di aw ma an fe, aw minnu tawrolen be. O na ke ni Matigi Yesu y'i jira ka bo sankolo la ni a ka sebaaya melekew ani tasuma

manaba ye tuma min na, ka hake bo Ala donbaliw ni an Matigi Yesu Kibaru Duman kan minebaliw la. Olu ka tawro na ke halakili banbali ye. U na gen ka bo Matigi ni a ka sebaaya nawro koru a na tuma la.

–2 Tesalonikaw 1.7-9

“A file, ne be duba ni danga bila aw je koru bi. Ne be Matigi aw ka Ala ka ci minnu fo aw ye bi, ni aw ye olu mara, aw na duba soru. Nka ni aw ma Matigi aw ka Ala ka ciw mara... aw na danga soru.”

–Duteronome 11.26-28

Ala ka Kibaru Duman kan minebaliw laban na ke di? –1 Pierre 4.17

K'i jɔ Krisita la i da la, o ye wajibi ye

Ani nenkunw bɛɛ ka jɔ a la ko Yesu Krisita ye Matigi ye. O na nɔɔrɔ da Fa Ala kan.

–Filipekaw 2.11

“Mɔgɔ o mɔgɔ mana jɔ a la mɔgɔw jɛ na ko a ye ne ta ye, ne fana na jɔ a la ne sankolola Fa jɛ kɔrɔ ko o tigi ye ne ta ye. Nka min bɛ i dalacɛ ne la mɔgɔw jɛ na, ne fana na ne dalacɛ o tigi la ne sankolola Fa jɛ kɔrɔ.”

–Matiyu 10.32, 33

Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ko Yesu ye Ala Denke ye, Ala tolen bɛ o la, o fana tolen bɛ Ala la.

–1 Yuhana 4.15

Ni i bɛ i jɔ a la i da la ko Yesu ye Matigi ye, ka da a la fana i dusu la ko Ala y'a lakunun ka bɔ suw cɛma, i na kisi. K'a masɔrɔ mɔgɔ bɛ dannaya kɛ a dusukun na ka tilen-nya sɔrɔ, a b'i jɔ a la a da la ka kisili sɔrɔ.

–Romɛkaw 10.9, 10

Min bɛ ban Denke la, o bɛ ban a Fa fana la. Min bɛ sɔn Denke ma, o bɛ sɔn a Fa fana ma. –1 Yuhana 2.23

“Ni mɔgɔ min maloyara ne ni ne ka kumaw ma, Mɔgɔ Denke na maloya o tigi ma, ni a nana ni a ye-re nɔɔrɔ ye tuma min na, ani a Fa nɔɔrɔ, ani meleke senumaw nɔɔrɔ.”

–Luka 9.26

A' ye aw hakili sigi ka to aw jε na! K'a masɔɔ aw jugu Sitanε bε yaalayaala i ko waraba konbotɔ. A bε se ka min sɔɔ k'a dun, a bε o de jini. Aw ka a keɛ ka aw sinsinnen to dannaya la. —1 Piere 5.8, 9

O kɔ, Ni Senu ye Yesu jεmine ka taa kungokolon kɔnɔ walisa Sitanε k'a kɔrɔbɔ. Nka Yesu ko: "Taa ka bɔ yan, Sitanε, katuguni a seben-nen bε fana ko: 'I ka i Matigi Ala bato ka baara ke o kelenpe ye.'" O kɔ, Sitanε taara. Meleke dɔw nana Yesu mago jε. —Matiyu 4.1, 10, 11

O bεε kɔ, a' ye aw barika bonya Matigi ni a ka sebaaya fangama la. A' ye Ala ka keɛke minenw bεε

don aw la, walisa aw ka se ka jɔ ka Sitanε ka nanbaraw kunben.

—Efesekaw 6.10, 11

An ka keɛke minenw tε nin dijε taw ye, nka minen barikamaw don Ala fε, ka keɛ kunben kogow ci.

—2 Kɔrentekaw 10.4

Ale [Sitanε] kera mɔgɔfagala ye kabini fɔɓfɔɓ. A ma to tije kan, katuguni tije si t'a kɔnɔ...katuguni nkalontigela don, nkalon fa yere don.

—Yuhana 8.44

Ne ye o yafa...walisa Sitanε kana se sɔɔ an kan, k'a masɔɔ an bε a ka ko ketaw kala ma.

—2 Kɔrentekaw 2.10b, 11

Denw ye kelen ye farisogo ni joli la cogo min na, Yesu yere fana kera u boɲɔgɔnko ye ka niyɔrɔ ta Hadamadenya la ten. A y'o ke walisa saya fanga be min bolo, Sitane kɔni, a ka o fanga tiɲe ni a yere saya ye.

–Heburuw 2.14

Min be to ka jurumu ke, o bɔra Sitane de la, katuguni Sitane be jurumu ke kabini fofofo. Ala Denke y'i jira nin de kosɔn, walisa a ka Sitane ka kewalew tiɲe.

–1 Yuhana 3.8

“Ko a na ne ci olu ma walisa u ɲew ka yeɛ ka bo dibi la ka na keneyee-len na. U ka bo Sitane bolo ka na

Ala ma, walisa u ka jurumuw yafa sɔrɔ ka sigi yɔrɔ sɔrɔ dannabaaw cema, olu minnu saniyara u ka danna ya fe ale la.”

–Kewalew 26.18

Jɔni na an fara ka bo Krisita ka kanuya la? Bɔneba, wala ɲeni, wala mɔgo ka tɔrɔ, wala kɔngɔba, wala feere, wala siran kow wala fagali wa? Nka o kow bee la, an temenna se sɔrɔbaaw bee kan an kanubaa barika la.

–Romekaw 8.35, 37

O de kosɔn, a' ye kolo Ala ye. A' ye jo Sitane ɲe ka a keɛ, n'o kera, a na boli k'i mabo aw la. A' ye gere Ala la, ale fana na gere aw la.

–Yakuba 4.7, 8

Kanuya ye Yesu ka cidenw ka sɛgɛsɛgɛli ye 37

Hali ni ne bɛ mɔgɔw kanw ni mɛ-
lɛkɛw kanw fɔ, k'a sɔrɔ kanuya tɛ
ne kɔnɔ, ne kumakan na kɛ i ko
ntanan mankan wala weleninw.

-1 Kɔrɛntekaw 13.1

Nka Ni Senu den ye kanuya ye,
ani jagali, herɛ, mujuli, hine, ju-
maya, dannamɔgɔya, sabali, yerɛ-
minɛli. -Galasikaw 5.22, 23a

A y'a fɔ a ye a sijnɛ filanan la ko:
“Yuhana denke Simɔn, i bɛ ne ka-
nu wa?” Pierɛ y'a jaabi ko. “Ɔwɔ,
Matigi, i y'a dɔn ko ne b'i kanu.”
Yesu y'a fɔ a ye ko: “Ne ka sagaw
kɔlɔsi.” -Yuhana 21.16

“Ni aw bɛ ne kanu, aw na ne ka ci
fɔlenw mara.” -Yuhana 14.15

Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ ko a bɛ Ala ka-
nu, k'a sɔrɔ a bɛ a balima koniya, o
ye nkalontigɛla ye. Katuguni a
jɛ bɛ a balima min na, ni a tɛ o
kanu, a jɛ tɛ Ala min na, a bɛ se ka
o kanu cogo di? -1 Yuhana 4.20

“Ni aw bɛ jɔgɔn kanu, mɔgɔw
bɛɛ n'a dɔn o de fɛ ko aw ye ne ka
kalandenw ye.” -Yuhana 13.35

An y'a dɔn ko an bɔra saya la ka
don jɛnamaya la, katuguni an bɛ
balimaw kanu. Min tɛ a balima
kanu, o tolen bɛ saya la.

-1 Yuhana 3.14

Ka Ala kanu, o ye nin de ye, ka a
ka ci fɔlenw mara. A ka ci fɔlenw
man gɛlen. -1 Yuhana 5.3

Yesu kununnen kɔ ka bɔ suw cɛma, dɔgɔkun don fɔlɔ sɔgɔma da jooɔa fɛ, a y'i jira Magadala Mariyama fɔlɔ la. A tun ye jine wolonwula gen ka bɔ o de la.

–Marka 16.9

Ale donna kiri la fo ka sa an ka hakew kosɔn, a kununna an jo sɔrɔli kosɔn.

–Romɛkaw 4.25

“Yesu ye ko minnu ke Yahutuw ka jamana la ani Jerusalem, an ye o kow bæ seerew ye. U y'a gengen jiri kan k'a faga. Ala y'a lakunun a tile sabanan don k'a to a k'i jira mɔgɔ dɔw la. A ma i jira mɔgɔw

bæ la, fo seere minnu jɛnatɔmɔlen tun be Ala fɛ ka kɔrɔ, anw kɔni minnu ye dumuni ke ka minni ke a fɛ a kununnen kɔ ka bɔ suw cɛma.”

–Kɛwalew 10.39-41

O don kunjɔgɔn, Yesu ka kalandenw lajelen tun be so kɔnɔ ko kura, Tɔma tun be u fɛ yen. So daw sɔgɔlen tun don, nka Yesu nana k'i jo u cɛma k'a fɔ ko: “Here ka ke aw ye!” O kɔ, a y'a fɔ Tɔma ye ko: “I bolonkɔni don yan ka ne tegew file, i bolo mɔnɔbɔ k'a da ne kɛrɛ la. I ka fara dannabaliya la ka dannaya ke.” Tɔma y'a jaabi ko: “Ne Matigi ni ne ka Ala!”

–Yuhana 20.26-28

“Waati be na, o waati ye sisan de ye, mɔgɔ salenw na Ala Denke kan men, a menbaaw na jɛnamaya. Aw kana kabakoya o la, katuguni waati be na, mɔgɔ salen minnu be kaburuw kɔnɔ, olu n’a kan men. U na bɔ yen. Kojumankelaw na kunun jɛnamaya kama, kojugukelaw na kunun kiri kama.”

—Yuhana 5.25b, 28, 29

Aw m’a don ko an minnu batisera Krisita Yesu la, ko an bɛɛ batisera a saya de la wa? Ayiwa an ni ale su donna jɔgɔn fe batiseli fe saya la, walisa Krisita kununna ka bɔ suw cɛma a Fa nɔɔrɔ barika la

cogo min na, o cogo la an fana ka taama jɛnamaya kuraya la. Ni an ni ale kera kelen ye a saya bisigi la, a jɛlen don ko an ni ale na ke kelen ye a kununni fana bisigi la.

—Romɛkaw 6.3-5

Ni Krisita be aw la, hali ni aw farikolow salen don jurumu kosɔn, aw niw jɛnama don tilennenya kosɔn. Ala min ye Yesu lakunun ka bɔ suw cɛma, ni o Ni sigilen be aw kɔnɔ, ale min ye Krisita Yesu lakunun ka bɔ suw cɛma, o na aw farikolo sataw jɛnamaya a Ni bari-ka la, o min sigilen be aw kɔnɔ.

—Romɛkaw 8.10, 11

Senumaya Matigi ta fan ɛ

“A [Ala] ye a ɲɛ da a ka mɔgɔw kan ka u kunmabɔ....Ko a na an tila ka bɔ an juguw bolo, walisa an ja geɣyalen ka baara ke ale ye, walisa an ka ke senumaw tilen-nenw ye a ɲɛ kɔrɔ an si tilew bɛɛ la.”
 –Luka 1.68, 74, 75

O layiduw tara an ye, balima kanulenw. O de y'a to an ka an saniya farisogo nɔgɔlenya ani dusukun nɔgɔlenya bɛɛ ma, ka saniyali dafa ni Ala ɲɛsiran ye.

–2 Kɔrentekaw 7.1

Ayiwa balimaw, aw ka kan ka taama cogo min na ka aw ko diya Ala ye, an ye aw kalan o la. Tije

don, aw bɛ taama ten. Nka an bɛ aw deli ka aw laadi Matigi Yesu tɔgɔ la ko aw ka jiidi o la ka taa ɲɛ. An ye ci minnu fɔ aw ye Matigi Yesu barika la, aw bɛ olu dɔn. Ala sago ye aw saniyali de ye, ko aw kana jatɔya ke. Aw bɛɛ kelen-kelen ka se ka a farikolo mine senuya ni bonyali la. Ala ma an wele nɔgɔlenya kama, fɔ saniyali.

–1 Tesalonikekaw 4.1-4, 7

Nka aw ka ke senumaw ye aw taama cogo bɛɛ la i ko aw welebaa Ala ka senu cogo min na, k'a masɔrɔ a sebennen bɛ Kitabu la ko: “Aw ka ke senumaw ye, katuguni ne ka senu.”
 –1 Piɛrɛ 1.15, 16

O de koson Yesu fana tɔɔrɔla ka sa dugu kɔfe, walisa a ka mɔgɔw saniya ni a yere joli ye.

–Heburuw 13.12

Ala ye an jɛnatɔmɔ Krisita la sani diɛ ka da, walisa an ka ke senumaw ni jalakibaliw ye ale jɛ kɔrɔ....Ka jogo kura don aw la, o min dara Ala bisigi la, tiɛ ka tilennenya ni a ka senumaya la.

–Efesekaw 1.4; 4.24

Siraba na ke yen, o sira na wele ko “Senuya sira.” Mɔgɔ nɔgɔlen si tena temen o sira fe, fɔ mɔgɔ saniyalenw dama. Mɔgɔ minnu be taama o sira fe, hali ni hakilintanw don, u tena fili.

–Esayi 35.8

Ni an b’an jo an ka jurumuw la, ale ye kantigi ye, a tilennen be ka an ka jurumuw yafa an ma, ani k’an saniya tilenbaliya bee ma.

–1 Yuhana 1.9

Ni o fenw bee na yeele ten, aw ka kan ka ke mun sifa mɔgɔ ye taama senuma ni Ala jɛsiran na?

–2 Piere 3.11

Aw ka here jini aw ni mɔgɔw bee ce, ka tugu senumaya nɔfe k’a masɔrɔ mɔgɔ si tena Matigi ye ni saniyali te.

–Heburuw 12.14

A’ ye bonya da Matigi tɔgɔ nɔɔrɔma kan. A’ ye aw jɔngiri Matigi jɛ kɔrɔ ka a bato, aw masirilen ni senuya ye.

–Zaburuw 29.2

“Aw minnu ka jugu, ni aw be fen numanw di cogo don aw denw ma, aw sankolola Fa tena Ni Senu di a delibaaw ma ka temen aw ta cogo kan kosebe wa?” –Luka 11.13

U tilara Ala delili la tuma min na, u lajelen tun be yoro min na, o yereyerela, u bee fara Ni Senu la ka Ala ka kuma fo ni ja geleya ye.
–Kewalew 4.31

“Ne na ne Ni don aw la walisa aw ka ne ka ko latigelenw sira taama ka ne ka sariyaw mara ka u ke.”
–Ezekiel 36.27

Aw koni te taama farisogo diya-
nekow sira fe, nka aw be taama Ni

Senu barika la, ni a y'a soro Ala Ni sigilen be aw koni. Krisita Ni te min koni, o tigi te Krisita ta ye fewu.
–Romekaw 8.9

“Nka aw na sebaaya soro ni Ni Senu jiginna ka na aw kan tuma min na, aw na ke ne seerew ye.”
–Kewalew 1.8

Barnabasi tun ye mogo sebe ye, a falen tun be Ni Senu ni dannaya la.
–Kewalew 11.24

Dannabaaw koni fara jagali ni Ni Senu la.
–Kewalew 13.52

Aw kana aw jenamini ni diwen ye, kakalaya be o la de, nka aw ka fa Ni Senu la.
–Efesekaw 5.18

Matigi ka surun mɔgɔ dusu kasi-
lenw na, a be mɔgɔ dusu nimisi-
baato kisi. **-Zaburuw 34.19**

“Fen o fen be yen, ne ye olu bee
da. U bee be yen ne de barika la.”
Matigi ko ten. “Nka min ka di ne
ye, o ye mɔgɔ majiginnen nimisa-
baato ye, min be siran ne ka kuma
ne.” **-Esayi 66.2**

Ne balima kanulenw, korɔboli
gelenma min be aw cema, i n'a fo
aw be tasuma cetige, aw kana
kabakoya o la, i n'a fo kabako fen
ye aw soro, nka aw ka jagali k'a
masoro aw ye niyoro soro Krisita
ka torow la, walisa ni ale noro

fana y'i jira tuma min na, aw ka
nisondiya ka jagali kosebe.

-1 Pierre 4.12, 13

“A na neji bee ce ka bo u ne la.
Saya tena ke tun, su kasi fana tena
ke tun, wala kasikan wala dimin,
k'a masoro fen folow temenna.”

-Jirali 21.4

I jigi da Matigi kan ka ko numan
ke. I sigilen ka to here la jamana
kono ka tilennenya sira taama.

-Zaburuw 37.3

“A' ye Ala ka masaya ni a ka ti-
lennenya jini folo. O mana ke, Ala
na o fenw bee di aw ma ka fara olu
kan.”

-Matiyu 6.33

44 Layiduw, kərɔbɔlenw ta fan fɛ

A bɛ se ka kərɔbɔlenw demɛ sisan, k'a masɔrɔ a yɛrɛ tɔrɔla kərɔbɔli fɛ.
–Heburuw 2.18

Hɛrɛtigi Ala na Sitane cɔngɔ aw senw kərɔ sɔni. –Romɛkaw 16.20

Ni i bɛ jiw cɛtigɛ tuma min na, ne na kɛ i fɛ yen. Ni i bɛ bajiw cɛtigɛ tuma min na, u tena i tunun. Ni i bɛ tasuma cɛtigɛ, a tena i jeni, tasuma mana tena i jeni.
–Esayi 43.2

Kərɔbɔli si ma aw sɔrɔ min ma deli ka mɔgɔ sɔrɔ. Ala ye kantigi ye. A tena sɔn aw kərɔbɔli ka temen aw barika dan yɔrɔ kan. Nka kərɔbɔli mana se, a na bɔ yɔrɔ jira wa-

lisa aw ka se ka o kərɔbɔli muɲu.
–1 Kɔrentekaw 10.13

Mɔgɔ tilennen degun kow ka ca, nka Matigi b'a tila u bɛɛ la.
–Zaburuw 34.20

An y'a dɔn ko fen bɛɛ bɛ baara kɛ jɔgɔn fɛ ka ko juman kɛ Ala kanu-baaw ye, olu minnu welela ka kɛjɛ ni a ka ko latigelen ye.
–Romɛkaw 8.28

Sarakalasebaaw kuntigi min tɛ se ka hinɛ an na an ka barikantanya kow la, o tɛ an fɛ. Nka an ka sarakalasebaa kuntigi kərɔbɔra fen bɛɛ la i ko an yɛrɛw, jurumu kɔni sen t'a la. –Heburuw 4.15

“Min mana se sɔrɔ, o na kɛ nin kow ciyentalala ye. Ne na kɛ o ka Ala ye, a na kɛ ne den ye.” –Jirali 21.7

“Min mana se sɔrɔ, ne na o kɛ samasen ye ne ka Ala batosoba kɔnɔ, a tena bɔ yen tun abada. Ne na ne ka Ala tɔgɔ sɛbɛn a kan ani ne ka Ala ka dugu Jerusalem kura tɔgɔ, o bɛ jigin ka bɔ sankolo la ne ka Ala yɔrɔ. Ne na ne tɔgɔ kura fana sɛbɛn a kan.” –Jirali 3.12

“Min mana se sɔrɔ ka ne ka kɛ-walew mara fo a laban, ne na fanga di o ma siyaw kun na.” –Jirali 2.26

“Min mana se sɔrɔ, fini jɛmanw na don o kan na. Ne tena a tɔgɔ jɔsi ka bɔ jɛnamaya kitabu la. Ne n’a fɔ ne Fa ni a ka mɛlɛkɛw jɛ kɔrɔ ko o tigi ye ne ta ye.” –Jirali 3.5

“Min mana se sɔrɔ, ne na o lasigi ne fɛ ne ka masasigilan kan, i ko ne fana ye se sɔrɔ ka sigi ne Fa fɛ a ka masasigilan kan cogo min na.” –Jirali 3.21

“Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, tulo bɛ min fɛ, o ka o lamɛn! Min mana se sɔrɔ, jɛnamaya jiri min bɛ Ala ka alijɛnɛ la, ne na o den dɔ di o ma, a k’a dun.” –Jirali 2.7

Dannabaa minnu furulen don, ne b'a fo olu ye k'a geleya, ne kan te, Matigi kan don, ko: Muso kana fara a ce la. Ni a farala a ce la, a furubali ka to, wala a ka kosegin a ce ma. Ce fana kana a muso bila. Muso min furulen be, o sirilen be a ce la ka a ce jenama to, nka ni a ce sara, a horonyara. Ce min ka di a ye a be se ka furu o ma, nka o ka ke dannabaaw cema doron.

–1 Korentekaw 7.10, 11, 39

O cogo la muso min furulen don, o sirilen be a ce la sariya fe k'a ce jenama to, nka ni a ce sara, a horonyara a ce ka sariya ma. O de

koson ni a kera ce were muso ye ka a ce jenama to, a na wele jatamusu. Nka ni a ce sara, a horonyara o sariya ma. O tuma la ni a kera ce were muso ye, a te jatamusu ye tun.

–Romekaw 7.2, 3

“Mogo o mogo be a muso furu sa ka do were furu, o be jatoya ke. Min be muso furu salen furu, o be jatoya ke.”

–Luka 16.18

“Nka ne koni b'a fo aw ye ko mogo o mogo be a muso furu sa ni jatoya sababu te, o be a muso bila jatoya la. Ce min be muso furu salen furu, o fana be jatoya ke.”

–Matiyu 5.32

“Ni ne taara yɔrɔ laben aw ye, ne be na ko kura ka aw ta, walisa ne be yɔrɔ min na, aw fana ka ke yen.”

–Yuhana 14.3

“O tuma la Mɔgɔ Denke ka taa-mashyen na ye sankolo la. Dugukolo kan siyaw bɛɛ na kasi. U na Mɔgɔ Denke nato ye sankabaw kan ni fanga ni nɔɔrɔba ye.”

–Matiyu 24.30

“Ni mɔgɔ min ye ne ni ne ka kuma maloya ke a la bi mɔgɔ jatɔw jurumutɔw cɛma, Mɔgɔ Denke fana na o tigi maloya ke a la ni a nana a Fa nɔɔrɔ la ni a ka meleke senumaw ye.”

–Marka 8.38

Kanulenw, sisan an ye Ala denw

ye, nka an na ke min ye, o ma jira folɔ. An y’a dɔn ko Krisita mana i jira, an na ke a bɔɔɔgɔnkow ye, k’a masɔrɔ ale be cogo min na, an n’a ye ten. O jigi be mɔgɔ o mɔgɔ fɛ Krisita kan, o be a yere saniya i ko ale ka senu cogo min na.

–1 Yuhana 3.2, 3

“Aw fana labennen ka to, k’a masɔrɔ aw te miiri ko Mɔgɔ Denke be na waati min na, a be na o waati yere de la.”

–Luka 12.40

“Mɔgɔ Denke kɔni bɛna na a Fa nɔɔrɔ la, a ni a ka melekew. O mana ke, a na mɔgɔw bɛɛ kelen-kelen sara ka keɛɛ ni u ka kewalew ye.”

–Matiyu 16.27

48 Ala ka Kuma

“Sankolo ni dugukolo na temen, nka ne ka kumaw tena temen abada.”
–Luka 21.33

Katuguni kiraya kuma si ma na mɔgɔ sago la abada, nka Ala ye a ka kuma min di mɔgɔw ma, u kumana ka o fɔ Ni Senu de barika la.
–2 Piere 1.21

Kitabu kuma beɛ kera a sebennikelaw kɔnɔ Ala dafiɲe fe. Nafa b’a la kalanni ni kɔrɔfɔli ni latilenni kama, ani kololi, tilennenya ko la.
–2 Timote 3.16

I ka kuma ye fitine ye ne sen ye, a be yeelen bɔ ne ka sira la.
–Zaburuw 119.105

Ala delili ani yafali ɲɔgɔn ma

“Aw ka kan ka Ala deli tan ko: ‘An Fa min be sankolo la, i tɔgɔ ka saniya. I ka masaya ka na. I sago ka ke dugukolo kan i ko a be ke sankolo la cogo min na. An ka bi dumuni di an ma. An ka hakew yafa an ma, i ko an fana be yafa an hake tabaaw ma cogo min na. I kana an don kɔrɔbɔli la, nka an kisi Sitane ma. [Katuguni masaya ni sebaaya ni nɔɔrɔ ye e de ta ye badaa-badaa. Amiina.]’ Ni aw be mɔgɔ tɔw ka hakew yafa u ma, aw sankolola Fa na yafa aw ma fana. Nka ni aw te mɔgɔ tɔw ka hakew yafa u ma, aw sankolola Fa tena aw ka hakew yafa aw ma fana.” –Matiyu 6.9-13

Ala ka Kiɗali Cogo

Ne mago be Kisibaa la.

Mogow bee ye jurumu ke, u
bee desera Ala nɔɔɔ la.

–Romekaw 3.23

Krisita sara ne koson.

Krisita sara siɲe kelenpe juru-
muw koson, tilennen tɔɔɔla
tilenbaliw nɔ na, walisa a ka an
lase Ala ma.

–1 Pierre 3.18

***Wajibi don ne ka nimisi
ne ka jurumu la.***

Mogo min be a ka hakew
dogo, o ka ketaw te ɲe, nka min
be i jo u la ka u dabila, makari
na ke o la.

–Ntalenw 28.13

***Ne ka kan ka son Yesu ma
dannaya barika la.***

O bee n'a ta, minnu sonna a
ma ka da a la, a ye fanga di olu
bee ma ka ke Ala denw ye.

– Yuhana 1.12

***Ne be se ka don ko ne
kisilen be.***

O Denke be min fe, ɲena-
maya be o fe.

–1 Yuhana 5.12

“Tɲe tɲe la ne b'a fo aw ye
ko: Min ye ne ka kumaw lamɛn
ka da ne cibaa la, ɲenamaya
banbali be o tigi fe. O sen te kiri
la, nka a bɔra saya la ka don
ɲenamaya la.”

–Yuhana 5.24

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, Indiana 46553 U.S.A.

Mali

BRA